

ANTI-POSTMODERNISTISCH LITERAIR (K)WARTAALSCHRIFT

WEEERDOOS

EEN KRUIISPUNTJE

jrg. 31, nr. 2

juli 2018

verschijnt driemaandelijks



Dirk Biddeloo (+)

Leven dat zegt waar en hoe je moet staan
leven dat zegt je hebt je best niet gedaan
leve het leven met een giftige kus
en bloemen die bloeien uit een cactus

leven is niets meer dan een cactus
het steekt je en geeft je een bloedende kus
leve het leven jij bent de klus
en bloemen die bloeien uit een cactus

het leven leeft niet van hemelse dauw
je betaalt het met rozen verkleumd van de kou
leve het leven met een giftige kus
en bloemen die bloeden uit een cactus

leven dat zegt waar het op staat
leven dat leeft te vaak laat op straat
leve het leven met een giftige kus
en bloemen die bloeien uit een cactus

leven dat glimlacht omdat het zo moet
dat drinkt op je jaardag en liefst nog je bloed
leve het leven met een giftige kus
met bloemen die bloeien uit een cactus



2012



De Meester van de Waanzin spreekt (over Dirk Biddeloo 1952-2014)

Hubert Van Eygen

Na de publicatie van het artikel over de overleden **Dirk Tits**, dichter en redacteur van het literair tijdschrift *Initiatief*, in het vorige nummer van *Weirdo's* kreeg ik op 23 april een mailtje van **Guy Didelez**, gewezen redactielid van *Initiatief*, om me te bedanken voor het eerbetoon aan Dirk. In zijn mail struikelde ik over het volgende zinnetje: “Zo verliest *Initiatief* al zijn tweede Dirk”. Verbaasd begon ik de gewezen redacteurs van *Initiatief* te zoeken op het internet om na te gaan wie die tweede Dirk dan wel zou kunnen zijn... Na wat zoeken bleek het te gaan om **Dirk Biddeloo** die al op 10 oktober 2014 gestorven was in Merksem! Niemand heeft me ooit op de hoogte gebracht van het overlijden van deze *mede-Initiatieveling* die ik zowat beschouwde als de salon-weirdo van onze vroegere *Initiatief-ploeg*. Dirk was redacteur van *Initiatief* vanaf nr. 10 dat verscheen in januari 1983 tot nr. 39 in 1989!

Nadat *Initiatief* stopte in 1989 hoorde ik lange tijd niks van **Dirk Biddeloo** tot hij in 2009 weer contact opnam en me enkele gedichten en verhalen bezorgde voor *Weirdo's*. In nr. 85 van maart 2009 publiceerde hij zijn eerste verhaal in *Weirdo's*, nl. 'De zieke'. Er volgden nog bijdragen in nr. 86 (verhaal 'Toen de muur nog stond (de grens)', nr. 87 (gedichten 'Liedje na de dood' en 'Aan het strand' en cursiefje 'Vakantiegenoegens'), nr. 97 (cursiefje 'Testament') en nr. 100 (verhaal 'Komt het doordat ik een weirdo ben', januari 2013). In 2012 mailde hij me ook het liedje 'Leven' dat vreemd genoeg nooit gepubliceerd werd in *Weirdo's*, tot nu (zie p. 3). In die periode bezorgde hij me ook de tekst van de monologen 'De chef' en 'Koning Alcohol' (beiden geschreven in 2013). Daarna werd het weer stil... te stil. Een eerbetoon aan deze **Weirdo avant la lettre** mag dan ook niet ontbreken in onze *Weirdo's*.

Hoe het begon

Over zijn prille schrijverscarrière vinden we weinig terug. In *Initiatief* nr. 10 (1983) publiceerde hij een fragment van zijn later uitgegeven roman 'Het

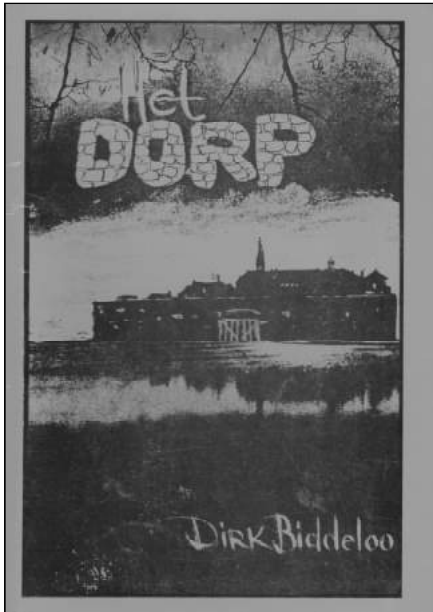
Dorp'. In de inleiding op dit fragment beschreef hij zichzelf als volgt: “Dirk Biddeloo, ° 20-5-1952 te Kolwezi in Zaïre (maar toch geen zwarte). Gedane studies: humaniora bij de Broederkes van Liefde (tegen mijn goesting). Daarna als vrije student wat cursussen gevolgd aan het Kunsthistorisch Instituut van Antwerpen. Begonnen met poëzie. (...) Tal van kortverhaaltjes en cursiefjes voor Jet, in samenwerking met mijn broer Karel”.



Daarnaast vernoemde hij nog een aantal romans die hij bij geen enkele uitgeverij uitgegeven kreeg zoals ‘De broeders van het Vincentiusklooster’, ‘De gitarist’, ‘De grensgevallen’, ‘De ultieme wensdroom’ en ‘Het Dorp’.

Toneelstukken en monologen

In 1984 publiceerde hij bij *Toneelfonds J. Janssens* zijn eerste toneelstuk ‘Hotel Los Machos’. Daarna volgden nog een groot aantal andere toneelstukken en monologen, zoals



‘De koloniaal’ (1987), ‘De baanreus’ (1989), ‘Met het verkeer de andere kant op’ (1992), ‘De biecht’ (1993), ‘Het kan verkeren’ (1995), ‘Dans der uren’ (1996), ‘De drievuldigheid’ (1996), ‘Koning Kronos lacht niet meer’ (1996), ‘De primus’ (1997), ‘Roest’ (2000), ‘Koersen’ (2003), ‘De nieuwe patiënt’ (2011), ‘Het gezin’ (2012), ‘Het lot’ (2012), ‘De duivel’ (2014), ‘De laatste dag’ (2014), ‘Kamers’ en ‘Tourette’.

Eerste roman

In 1984 verscheen zijn eerste roman ‘Het Dorp’ bij VAC-Paracelsus, met illustraties van zijn broer **Karel Biddeloo** (tekenaar van ‘De Rode Ridder’). Op de

achterflap van deze roman wordt hij treffend getypeerd: “Dirk Biddeloo kan men zonder overdrijven **de Meester van de Waanzin** noemen. Zijn werk laat zich niet onder één noemer vatten: een vleugje poëzie gaat hand in hand met grijnzend cynisme; het allesoverheersende absurdisme wordt door een strenge structuur in vaste banen geleid; zijn volslagen krankzinnige wereld bezit een eigen logica; het onmiskenbaar tragische is nooit vrij te pleiten van soms vrij volkse maar altijd ironische humor.

Biddeloo belijdt de tragi-komedie zoals Chaplin dat deed op het witte doek. Zijn werk ademt de geest van Bosch en Breughel, van Boon, maar ook - paradoxaal genoeg - van iemand zoals Timmermans bijvoorbeeld”...

In 1985 gaf uitgeverij Nioba zijn verhalenbundel ‘Van het goede te weinig’ uit. Bij dezelfde uitgeverij gaven toen ook *Initiatievelingen* **Guy Didelez** en **Hubert Van Eygen** uit.

Hoogspanning

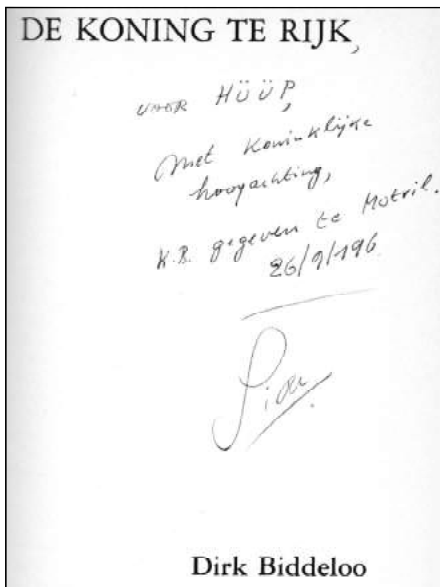
In datzelfde jaar publiceerde hij het verhaal ‘De putbewaker’ in het tijdschrift *De Windroos* en ‘De koning te rijk’ in *Kreatief*. Dat laatste verhaal werd in 1986 gepubliceerd in de door *Daidsfonds* uitgegeven verhalenbundel ‘*Hoogspanning*’. In deze bundel werden verhalen opgenomen van **Patrick Bernauw, Dirk Biddeloo, Ulrich Bouchard, Jo Claes, Guy Didelez, Peter Paul Dirickx,**

Guido Eekhaut en **Ludo Noens**, allemaal mensen die zich groepeerden rond het tijdschrift *Initiatief* en die zich profileerden als de ‘*nieuwe verhalenvertellers*’!

Biddeloo in Initiatief

Van 1983 tot 1989 verschenen van hem in *Initiatief* de volgende bijdragen:

- ‘De belevenissen van Bijre, dubbelagent’ (romanfragment ‘*Het Dorp*’), jrg. 1, nr. 10, januari 1983,
- Romanfragment uit ‘*Het Dorp*’, jrg. 2, nr. 11, maart 1983,
- ‘*De ultieme wensdroom*’, jrg. 2, nr. 13, juli 1983,



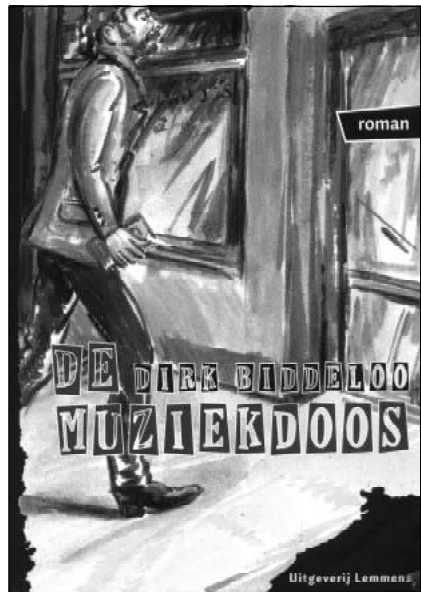
- 'De bedkolonisor' (samen met **Karel Biddeloo**), jrg. 2, nr. 16, januari 1984,
- 'Debuteren met een toneelstuk...?', jrg. 2, nr. 16, januari 1984,
- 'Tiket voor een kale reis', jrg. 2, nr. 18, mei 1984,
- 'De Horendrager (een moordend verhaal)', jrg. 3, nr. 20, september 1984,
- 'De heilige', jrg. 4, nr. 24, september 1985,
- 'Het kapsalon' (samen met **Peter-Paul Dirickx**), jrg. 4, nr. 25, dec. 1985,
- 'Liefde op het tweede gezicht', jrg. 5, nr. 27, juni 1986,
- 'Ontrouw', jrg. 6, nr. 34, november 1987 in de bundel 'Vieze oude mannetjes', uitgegeven door *Clumzy* met verhalen van **Jan Bauwens, Dirk Biddeloo, Jo Claes, Peter-Paul Dirickx, Guido Eekhaut, Ludo Noens** en **Joris Tulkens**. Deze bundel was bedoeld als tegenhanger van de verhalenbundel 'Mooie jonge goden' (met verhalen van o.a. **Herman Brusselmans, Tom Lanoye, Jan Lampo, Stefan Hertmans, Marc Mijlemans**, in 1986 uitgegeven door *Kritak*).

In 1991 verscheen 'De broeders van het Vincentiusklooster' bij *Conserve* en in 2010 publiceerde hij zijn laatste roman 'De muziekdoos' bij uitgeverij *Lemmens*.

Tragi-komedie

Op de website van *theater Maretak* (waarmee hij regelmatig samenwerkte) wordt zijn werk als volgt getypeerd:

"Dirk Biddeloo (° 1952), inmiddels gestorven, was een vooraanstaand Vlaams schrijver, dichter, dramaturg, componist en begenadigd instrumentist. We kenden hem als een heel sympathieke Antwerpenaar, tevens als de broer van wijlen Karel Biddeloo - tekenaar van de 'De Rode Ridder'. Hij legde in zijn



werken bij voorkeur het gewone leven vast. Voor Biddeloo hoefde een roman geen superhelden te bevatten. Liever liet hij de beperkingen van de mens zien en het geluk en de tevredenheid dat een mens met gebreken kan hebben.

Deze telg uit een kunstenaarsfamilie was een meester in de tragi-komedie - zowat de moeilijkste van alle literaire genres, wat de toegankelijkheid van het oeuvre van Biddeloo soms vertraagt. De roman "De Muziekdoos" is zijn laatste uitgegeven werk (2010).



Dirk had zelf Gilles de la Tourette en schreef in zijn monoloog "Tourette" over de haat-liefdeverhouding die hij met het syndroom heeft".

Guy Didelez meldde me dat Dirk daarnaast ook een begenadigd gitarist en zanger was die met muziekgroep **Divan** een cd uitgaf met daarop onvergetelijke liedjes als 'Vodkabluës', 'Aan het strand' en 'Ikzoard'.

Strips

Wat weinigen weten is dat hij ook het scenario schreef voor twee strips, nl. voor 'Het putmonster' (De Rode Ridder nr. 188, 2001) en voor 'Camille Paulus' van Marc Verhaegen (2008, Eureducation).

Jeugdsentiment en zelfrelativering...

In Weirdo's nr. 90 (juli 2010) publiceerde ik een recensie over 'De muziekdoos'. Daaruit haalden we volgende typerende passages: "Het gebeurt niet vaak dat je een boek kan lezen waarin figuren en plaatsen worden beschreven die je zélf hebt gekend of meegemaakt. Het voedt het jeugdsentiment dat iedere man van mijn leeftijd (bijna een halve eeuw) ervaart maar tegelijkertijd relativeert het alles wat na die 'jeugd' gebeurde..."

Dirk Biddeloo publiceerde onlangs "De muziekdoos" bij uitgeverij Lemmens. En als ik je vertel dat ik ooit één van mijn eerste gedichten in diezelfde 'Muziekdoos' (café in Antwerpen) voorlas aan een zeer ondankbaar publiek van marginalen, zuiplappen, parvenus en wouldbe-schrijvers, dan weet je dat ik heel veel herkende in deze verzameling 'cursiefjes' van Dirk Biddeloo waarin de cafésfeer van de jaren 80 van de vorige eeuw wordt bovengehaald. Er passeren wondere figuren zoals **Ulrich Bouchard**, **Willy De Corte**, **Guy Didelez**, **Dirk Tits**, **Karel Biddeloo** (tekenaar van 'De Rode Ridder' en broer van Dirk), **Peter-Paul Dirickx** (uitgever van **Initiatief**) en zovele andere kleurrijke figuren die ook mijn jonge leven even hebben opgefleurd.

In die tijd waren we nog jong en zaten we in de redactie van het literaire tijdschrift **Initiatief** dat het literaire landschap in Vlaanderen ging veranderen met mensen zoals **Guy Didelez, Patrick Bernauw, Jo Claes, Guido Eekhaut, Ludo Noens, Dirk Rochtus, Joris Tulkens, Ivo Van Orshoven** en anderen. (...) En die literatuur groeide uiteraard grotendeels in bruine kroegen zoals 'De Muziekdoos' of in andere cafés waar zeer ijverig werd vergaderd waarbij het bier rijkelijk vloeide.



(...) **Dirk Biddeloo** beschrijft deze fascinerende periode in zijn leven (en dat van vele anderen) op een vaak humoristische manier, met veel leedvermaak maar ook soms met pijn in het hart, omdat die periode voor de meeste mensen onherroepelijk verleden is (op **Ulrich Bouchard** na, denk ik). (...) Dit is geen grote roman of een sublieme cursieffesbundel. Het is wel een opmerkelijk tijdsdocument over een periode waarin literatuur leek te groeien in bruine kroegen en waarin de harde wereld van écht werken, huisje bouwen en kindjes krijgen nog heel ver weg leek.

Dirk Biddeloo (staand met pijp) en o.a. Guy Didelez, Patrick Bernauw en Chris Derdeyn tijdens een Initiatief-vergadering

Het boek leert ons dat zin enkel uit waanzin kan geboren worden. En dat we af en toe best even terugkeren naar die waanzin om ons eigen bestaan in vraag te stellen, of zoals Dirk het op het einde omschrijft: "Met de handen in mijn broekzakken en de haren in de wind, begroet ik de Schelde. En ik vervolg mijn weg stroomopwaarts. Stroomopwaarts, stroomopwaarts, nog altijd stroomopwaarts. **Tegen elke logica van het leven in**". Dirk, ik wens je behouden vaart en in gedachten ben ik bij je!"

Koning Alcohol

Koning Alcohol was in 2014 een van de laatste monologen die hij uitgaf bij Toneelfonds J. Janssen. Op de website van deze uitgever wordt het stuk als volgt omschreven: "Hoogten, laagtes... De bedrieglijke koning van een ondergronds rijk. De smerige maar verleidelijke demon waarmee een man af te rekenen krijgt... Koning Alcohol!"...

Kamers

Na zijn overlijden voerde toneelgroep 'De Stille Hoop' zijn stuk 'Kamers' op. Naar aanleiding van die opvoering schreef **Guy Didelez** het volgende:

"Dirk, ook nu je er niet meer bent, weet ik nog altijd niet hoe ik je moet aanspreken. Vriend natuurlijk, want wij zaten al samen op de schoolbanken en hoewel onze wegen wel eens andere richtingen uitgingen, waren we tegelijk voorbestemd om elkaar op de vele kruispunten weer te ontmoeten. Maar hoe noem ik je als kunstenaar? Noem ik je romanschrijver? Toneelauteur? Meester-verteller? Singer-songwriter? Componist? Duivel - of moet ik Lucifer zeggen? - doet al?"

Zo had je onder je vele kwaliteiten ook de kwaliteit om los door de façade te kijken die mensen rondom zichzelf wilden optrekken, iets wat in dit stuk ook wel zal blijken. Maar je grootste kwaliteit was wellicht dat je een kunstenaar pur sang was, één die nooit opgaf en op alle deuren die vaak veel te lang gesloten bleven, bleef aankloppen. En juist omwille van die onterechte miskenning doet het me heel veel deugd dat 'De stille hoop' dit stuk van jou heeft opgepikt en tot leven zal brengen. Reken maar dat ik dit absoluut niet wil missen".

Dirk Biddeloo stierf op 10 oktober 2014 te Merksem.



Fragment uit 'Koning Alcohol'

De meeste mensen die op café gaan, de meeste mannen die op café gaan, leven in een wereldje waarin ze zich verbeelden koning te zijn. Onaantastbaar, heel belangrijk. Het middelpunt van een alcoholisch universum. Interesseert het hen hoe jij je voelt? Hebben ze enige belangstelling voor je doen en laten? Neen. Tenzij... ze er hun voordeel mee kunnen doen. Alleen dan. Waarom ze op café gaan? Ha ha! Vooral om een klankbord te vinden. En liefst meer dan één. Ze kleuren hun belevenissen bij, ze halen herinneringen op waarvan niemand weet of ze al dan niet stroken met de werkelijkheid. Ze blazen zich op, zonder daarom terroristen te zijn.

Dirk Biddeloo □